

nem, foreslog Medlemmer af Landsthinget en almindelig Udtalelse om det Grundlag, hvorpaa Landsthinget, naar Regjeringen fremkom med et Lovforslag, bygget herpaa, vilde gaae ind, og i Folkethinget vedtog man den samme Udtalelse, efterat den var vedtagen i Landsthinget. Ved nu at overveie, hvorledes man bedst vilde gavne denne Sag nu for Tiden, troede jeg derfor, at det vilde være det Retteste at forlade det gamle Grundlag, som vel oftere er blevet sat igjennem her i Folkethinget, men som ikke har kunnet bringes videre, og istedet derfor at prøve paa, om det maatte kunne lykkes at faae en Lov som den tilstgitede, nemlig om Fæstevæsenets Afsløsning, naar man byggede en saadan Lov paa det Grundlag, som dengang modtog hele Thingets Tilstemning. Det ærede Thing, eller idetmindste de ærede Medlemmer, som sad her i forrige Sessjon, ville erindre, at jeg, da Lovforslaget om Fæstegodssets Dvergang til Selveiendom dengang blev indbragt her i Thinget, udtalte som min Mening, at hvis man skulde have nogen Udsigt til at opnaae, hvad man nu i saa mange Aar ikke har kunnet naae, burde man forsøge paa at faae Loven bygget paa det eengang af Rigsdagen anerkjendte Grundlag. Dette er ogsaa min Mening nu, og det er dette, hvorpaa jeg ønsker at gjøre et Forsøg. Et Lovforslag, bygget paa dette Grundlag, har ikke tidligere været indbragt i Rigsdagen, og vi vide altsaa ikke, hvorledes Rigsdagen nu vil stille sig til et saadant Lovforslag. Erkjender den nuværende Rigsdag det Grundlag, som den daværende Rigsdag anerkjendte for at være et brugbart Grundlag, vil der kunne være Tale om den Bygning, som jeg efter fattig Evne har tilladt mig at opføre paa denne Grund. Det maatte anses for et stort Gode for Sagens Fremme, dersom man kunde blive enig om Grundlaget, thi i saa Fald vilde det kun være de enkelte Paragraffer paa dette Grundlag, hvorefter vi skulde forhandle, og hvorefter jeg ikke tvivler, at vi vilde kunne samle ikke saa Faa, naar man som sagt først var enig om Grundlaget. Det maa være mig tilladt paa dette Trin af Sagen, da jeg forudsætter, at mange af de ærede Medlemmer ikke have i fuld Grindring, hvorledes

dette Grundlag lød, og for ikke at referere urigtigt — jeg haaber, at den høitærede Formand ikke har Noget derimod — at oplæse disse Punkter eller det Grundlag, hvorefter Rigsdagen dengang blev enig. Jeg skal bemærke, at det blev vedtaget i Landsthinget den 12te Februar 1856 eenstemmigt med 41 Stemmer, og i Folkethinget den 18de s. M. med 81 Stemmer mod 5. Dette Grundlag lyder saaledes: 1) Alle lovligt indgaaede Contracter, hvorved Bøndergaardene ere overdragne i Livsfæste eller i Forpagtning paa 50 Aar, opretholdes; 2) I Tilfælde af Fæsteledighed staaer det Godseieren og Bondens og hans Enkes Efterladte frit for, i Henhold til den bestaaende Lovgivning, selv at komme overeens om Gaardens Overdragelse enten til Livsfæste eller 50aarig Forpagtning, eller til Arvesfæste med Ret til at sælge og pantsætte, eller til Selveiendom; 3) Kunne de ikke derom enes, ere Bondens Efterladte berettigede til at fordrø Gaarden solgt til fuld Selveiendom ved offentlig Auction, og skal da $\frac{1}{4}$ til $\frac{1}{3}$ af Kjøbesummen indbetales i Statskassen. Af denne vil den være at udbetale til Bondens Efterladte; 4) Den ifølge Plac. af 7de Juni 1806 bestaaende Indskræfning med Hensyn til Brugen af Selveiergaardene bortfalder 20 Aar efter Lovens Udgivelse for alle de Gaarde, som da ere i Selveiendom, og for alle de Gaarde, som senere ere kjøbt til Selveiendom, 20 Aar efter at dette er skeet. Som bekjendt er dette 4de Punkt allerede blevet Lov ved Loven af 19de Februar 1861, og endeligt; „5) Dog skal Godseieren være berettiget til, for hver 9 Gaarde, som han efter den 1ste Januar 1856 ved frivillig Overenskomst har overdraget til fuld Selveiendom til Bonden eller dennes Efterladte, eller ifølge dets Begjæring efter Lovens Udgivelse paa saadan Maade har solgt ved Auction, selv at beholde og bruge — frit for al paa Bønderjord hvilende Indskræfning — 1 Gaard med et Tilliggende af indtil $\frac{1}{6}$ af de 9 Gaardes samlede Hartkorn, ved selv at kjøbe samme og mod at tilsvare fornævnte Dvotadeel af Kjøbesummen“. Dette var det Grundlag, mine Herrer! som da blev vedtaget med den Eenstemmighed, jeg har nævnt. Jeg har nu villet gjøre